

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 598/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby, [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Simonou Štanglovičovou, Jarmočná 2264/3, Šaľa, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 9 T 22/2018 z 20. augusta 2018 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 136/2018-293 z 11. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 T 22/2018 z 20. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 136/2018-293 z 11. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Galanta, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP 537/1-VYS-GA-2037 je sťažovateľ trestne stíhaný ako obvinený pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 372 ods. 3 písm. c) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Do väzby bol sťažovateľ vzatý podľa § 73 ods. 3 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom lehota začala plynúť od 4. septembra 2017 o 00.13 h, keď došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody, ktoré trvá nepretržite dosiaľ. Obžaloba pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 372 ods. 3 písm. c) a d) Trestného zákona bola podaná na okresnom súde 26. februára 2018.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *«O prepustenie z väzby som prostredníctvom svojej obhajkyne naposledy požiadal priamo na hlavnom pojednávaní dňa 15.08.2018 (vid' zápisnica o hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 9T/22/2018). Žiadosť o prepustenie z väzby som dodatočne prostredníctvom svojej obhajkyne písomne odôvodnil a to najmä tým, že po poslednom hlavnom pojednávaní došlo k zásadnej zmene dôkaznej situácie, ktorá odôvodňuje moje prepustenie z väzby na slobodu...»*

Žiadosť o prepustenie z väzby som odôvodnil aj skutočnosťou, že vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie neexistuje jediný (zákonný) dôkaz, ktorý by ma zo spáchania danej trestnej činnosti usvedčoval.

K zápisnici o vydání věci som už počas môjho výsluchu uviedol, že som nebol riadne poučený, bolo mi predložených množstvo papierov s pokynom, aby som ich podpísal, k čomu som v dôsledku stresu a nátlaku pristúpil.

Zároveň bol mojou obhajkyňou predložený aj môj písomný sľub, v ktorom som sa zaviazal, že budem v prípade prepustenia z väzby na slobodu viesť riadny život, nedopustím sa žiadnej trestnej činnosti a splním a dodržím všetky povinnosti a obmedzenia, ktoré mi súd uloží.

Zároveň bola mojou matkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ponúknutá peňažná záruka a bolo do spisu založené čestné prehlásenie môjho otca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v ktorom uvádza, že v prípade môjho prepustenia z väzby ma zamestná a chce so mnou spolupracovať v oblasti stavebníctva.

Počas svojho výsluchu som uviedol, že v prípade prepustenia z väzby by som bol zamestnaný u svojho otca a podnikal by som aj s výživovými doplnkami, za ktorým účelom som si aj otvoril v minulosti živnosť...

Uvedené uznesenie (napadnuté uznesenie okresného súdu, pozn.) bolo vyhlásené v mojej prítomnosti dňa 20.08.2018. Ihneď po jeho vyhlásení som proti nemu podal sťažnosť, ktorú som následne podrobne zdôvodnil písomným podaním zo dňa 23.08.2018...

Osobitne som poukazoval na zmenu dôkaznej situácie, ktorá nastala v súvislosti s výpoveďou [REDAKOVANÉ], ktorý na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15.08.2018 odmietol vypovedať ako sám uviedol z dôvodu, že by si výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania...

Okresný ako aj krajský súd v odôvodnení uznesení opätovne len zopakovali, že skutkový stav je doposiaľ ustálený zápisnicou o vydání věci (ku ktorej nezákonnosti som sa už vyjadril a na ktorej dokonca chýba podpis osoby, ktorá ju mala spisovať, ktorú skutočnosť uviedol [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi), znaleckým posudkom č. PPZ.KEU-BA-EXP-2017/10591 a výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako i ďalšími v spise zadováženými dôkazmi.

... nie je mi zrejmé a krajský súd nereagoval na moje námietky a otázku, akým spôsobom by predmetný dôkaz mal odôvodňovať moje zotrvávanie vo väzbe, keď zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že na stere z rúk obvineného NEBOLA ZISTENÁ PRÍTOMNOSŤ OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK...

... V rámci sťažnosti som poukazoval na zásadné rozpory... Krajský súd však nereagoval ani na tieto moje námietky prezentované prostredníctvom mojej obhajkyne, ustálenie skutkového stavu takouto dôkaznou situáciou nijako bližšie neodôvodnil, nevyjadril sa ani k zmene dôkaznej situácie k tejto len konštatoval, že uvedené námietky nehodnotí a hodnotiť nemôže. Obhajoba však namietala tvrdenia súdov o ustálení skutkového stavu vykonanými dôkazmi, čo sťažnostný súd hodnotiť môže a má... Nie je totiž splnený predpoklad väzby, že by doteraz zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že skutok spáchal práve obžalovaný. Za súčasného stavu som presvedčený, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú práve naopak tomu, že skutok spáchala iná osoba a preto nie je ďalšie moje obmedzovanie osobnej slobody inštitútom väzby v súlade so zákonom... napadnuté rozhodnutia sú v rozpore s obsahom spisu a neobsahujú žiadne konkrétne dôvody opodstatňujúce moje ponechanie vo väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

... z obsahu celého spisového materiálu nevyplýva jediný dôkaz, že by obžalovaný mal niekedy v minulosti predávať psychotropné látky a tak si zabezpečovať finančné prostriedky... Súd sa obmedzil výlučne na konštatovanie, že obžalovaný je nezamestnaný a preto je reálne obava, že by pokračoval v tejto trestnej činnosti...

Súdu predsa... nič nebránilo nahradiť väzbu u obžalovaného probačným a mediačným dohľadom za súčasného uloženia povinnosti sa v určenej lehote po prepustení zamestnať a preukázať sa u príslušného probačného úradníka pracovnou zmluvou. Nemožno súhlasiť ani s konštatovaním sťažnostného súdu: „... ak otec má, resp. mal záujem pracovať so synom a zamestnaní ho, mohol tak učiniť i pred jeho vzatím do väzby, avšak nikdy k takémuto zamestnaniu ani spolupráci nedošlo.“ Dôrazne uvádzam, že v minulosti som spolupracoval so svojim otcom v oblasti stavebníctva, ktorá skutočnosť vyplýva aj z čestného prehlásenia, ktoré predložil a v ktorom je uvedené, že bol s mojou prácou spokojný. Nie je tiež pravda ako uvádza sťažnostný súd, že „obžalovaný má podľa jeho slov v záujme podnikat' v oblasti výživových doplnkov a nie v oblasti stavebníctva.“

... aj pri rozhodovaní o väzbe som jasne a zrozumiteľne uviedol, že mám v záujme sa zamestnať u svojho otca a podnikat' v oblasti stavebníctva ako aj v oblasti výživových doplnkov v rámci svojho živnostenského oprávnenia, pričom uvedené sa nijako vzájomne nevyklučuje.

Mám preto za to, že z obsahu uznesení nevyplýva, že by sa či už okresný súd alebo súd krajský vysporiadali so skutočnosťami uvedenými obhajkyňou obžalovaného v rámci odôvodnenia žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby, so skutočnosťami uvedenými priamo na neverejnom zasadnutí, resp. so skutočnosťami a námietkami uvedenými v sťažnosti obžalovaného... Súd pritom neprihliadol ani na tak zásadnú skutočnosť, že obžalovaný je sám živnostníkom a teda po prepustení z väzby na slobodu bude pokračovať v podnikaní s výživovými doplnkami. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti teda nehrozí, že by si obžalovaný zabezpečoval finančné prostriedky páchaním trestnej činnosti, nakoľko svoju obživu si dokáže zabezpečiť riadnou prácou...

Čo sa týka odôvodnenia trvania dôvodu tzv. preventívnej väzby skutočnosťou, že obžalovaný už bol súdne trestaný, s týmto sa v žiadnom prípade nestotožňujem. Je pravda, že obžalovaný bol doposiaľ jedenkrát súdne trestaný, avšak v danom prípade nešlo o závažnú trestnú činnosť, práve naopak, jednalo sa o prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 mesiacov s jeho podmieneným odkladom a určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov. Toho času je obžalovaný stíhaný pre diametrálne odlišnú trestnú činnosť, ktorej spáchanie popiera... Mám za to, že skutočnosť, že obžalovaný sa v minulosti dopustil akejsi „pouličnej bitky“ (ktorej nebol ani iniciátorom!) žiadnym spôsobom neodôvodňuje obavu, že by pokračoval v trestnej činnosti kladenej mu za vinu a preto nemôže byť ani dôvodom väzby obžalovaného.

... Je zrejmé, že intenzita zásahu do osobnej slobody obžalovaného je celkom zjavne neprimeraná k riziku naplnenia konania podľa súdu zakladajúceho väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.»

4. K porušeniu „práva na osobnú slobodu, trvania väzby na základe zákonných dôvodov a na čas vzatia do väzby ustanovený zákonom podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR, čl. 5 ods. 1 písm. c/ a 5 ods. 4 Dohovoru

... práva na osobnú slobodu, trvania väzby na základe zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR, čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru z dôvodu absencie ústavných dôvodov väzby“ sťažovateľ uvádza:

«V rámci porušenia práva sťažovateľa na osobnú slobodu, ktoré spočíva aj v tom, že obmedzovať osobnú slobodu možno iba ak súčasne trvajú dôvody pre obmedzenie osobnej slobody... Ústavný súd SR sa, pokiaľ ide o vzťah dĺžky trvania väzby a dôvodov väzby, vyjadril nasledovne „štádium trvania väzby, ktoré v prípade väzby trvajúcej skoro šesť mesiacov už nie je počiatočným, a teda na jej odôvodnenie už nemožno uplatniť kritériá uplatňované v momente rozhodovania o vzatí do väzby a krátko po ňom. Šesťmesačné obmedzenie osobnej slobody osoby, voči ktorej sa uplatňuje prezumpcia neviny, je dlhodobým“ (I. ÚS 100/04). Keďže sťažovateľ je vo väzbe od 04.09.2017 (viď. spis), tak dĺžka väzby už dosahuje 1 rok a 1 mesiac, čo je v zmysle citovaného právneho názoru Ústavného súdu dlhodobá, resp. dlhšie trvajúca väzba. Uvedená podmienka vychádza aj z právneho názoru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý judikoval „trvanie dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin, je conditio sine qua non zákonnosti pokračovania väzby, ale po uplynutí určitého času táto podmienka už nestačí. Súd potom musí zistiť, či iné dôvody naďalej ospravedlňujú pozbavenie slobody.“ (Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991).

... Okresný súd Galanta ako aj Krajský súd v Trnave odôvodňujú trvanie väzby sťažovateľa v rozpore s daným názorom, ktorý tým aj absolútne ignoruje... Ak teda v prípade viac ako 6 mesiacov trvajúcej väzby nie sú dané nové a ďalšie dôvody väzby oproti dôvodom na začiatku väzby, samotné dôvod väzby s odkazom na citovanú judikatúru ÚS SR pominuli a je to dôvod na prepustenie sťažovateľa z väzby.

Čo sa týka existencie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku Okresný súd Galanta tvrdí, že: „by obžalovaný pokračoval v páchaní trestnej činnosti drogového charakteru a to aj prípadne zo účelom získania finančných prostriedkov. Obžalovaný je nezamestnaný a preto je reálna obava, že by pokračoval v tejto trestnej činnosti, na čom nič nemení ani skutočnosť, že si jeho otec otvoril živnosť v odbore stavebníctva, či tá skutočnosť, že by obžalovaný chcel rozbehnúť podnikanie s výživovými doplnkami, pričom v podrobnostiach tunajší súd odkazuje už na doteraz uvedené v uzneseniach tunajšieho ako i odvolacieho súdu. Skutok, pre ktorý je menovaný obžalovaný, mal byť navyše spáchaný v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia menovaného....“ Takéto „prekopírovanie“ dôvodov väzby z predchádzajúcich rozhodnutí do odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia považujem za neprípustné, v rozpore

s povinnosťou súdu vždy skúmať aktuálnu danosť dôvodov väzby, ktorá danosť dôvodov nie je splnená odkazom na stav v čase vzatia obž. do väzby.

... Porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru zo strany Okresného súdu Galanta a Krajského súdu Trnava spočívajú v tom, že oba súdy odôvodňujú trvanie dôvodov väzby vzhľadom na čas vzatia obvineného do väzby, napriek tomu, že väzba trvá už vyše 1 roka, kedy sa vyžaduje pristúpenie iných dôvodov väzby.»

5. K porušeniu „práva na prejednanie väzobnej veci v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 Dohovoru“ sťažovateľ uvádza:

«Podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru „každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.“

Podľa § 2 ods. 6 Tr. por. prvá a druhá veta „ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene.“

V predmetnom prípade je sťažovateľ vo väzbe od 04.09.2017. Posledné hlavné pojednávanie sa konalo na Okresnom súde Galanta dňa 15.08.2018. Ďalší termín hlavného pojednávania súd vytýčil na 28.11.2018, t.j. o 3 a pól mesiaca (3 mesiace a 13 dní) odo dňa posledného hlavného pojednávania.

Krajský súd v Trnave v závere uznesenia uvádza: „odvolací súd považuje za potrebné vytknúť okresnému súdu, že pojednávanie v danej trestnej veci dňa 15.08.2018 bolo odročené za účelom vykonania ďalšieho dokazovania na termín 28.11.2018, takmer o tri mesiace, čo je vo väzobných veciach neprípustné.“ V tejto súvislosti uvádzam, že pojednávanie nebolo odročené o takmer tri mesiace ako uvádza odvolací súd, ale takmer o štyri mesiace...

Krajský súd tiež sám uvádza: „S poukazom na citované ustanovenie § 2 ods. 6 Trestného poriadku odvolací súd uvádza, že vytyčovať termín hlavného pojednávania o takmer tri mesiace je v rozpore s uvedenou základnou zásadou trestného konania

ustanovenou v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, t.j. so zásadou vybavovať väzobné veci urýchlene a prednostne.“

... odročením hlavného pojednávania o 105(!) dní, t.j. jeho nečinnosťou a nepostupovaním s osobitnou starostlivosťou a urýchlenním došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie väzobnej veci v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR čl. 5 ods. 3 Dohovoru.»

6. K porušeniu „práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR... práva na súdnu ochranu v zmysle podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru“ sťažovateľ uviedol: „... odôvodnenie Uznesenia OS Galanta a ani KS Trnava nespĺňajú ústavné požiadavky na riadne zdôvodnenie rozhodnutí, a preto nimi došlo k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... V dôsledku nepreskúmateľných, arbitrárnych a neodôvodnených rozhodnutí tak došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozhodnutiami OS Galanta a KS Trnava...“

7. K porušeniu „čl. 5 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR v súvislosti s neodôvodnením výrokov o alternatívnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby“ sťažovateľ uviedol: „... hoci sa pri rozhodovaní o väzbe dňa 20.08.2018 vyjadril, že v prípade prepustenia bude bývať u svojich rodičov a aj prostredníctvom písomného sľubu sa zaviazal, že povedie riadny život a dostaví sa na každý úkon, na ktorý bude predvolaný Okresný súd Galanta túto alternatívnu žiadosť meritórne neskúmal. Okresný súd Galanta bol povinný alternatívnu žiadosť sťažovateľa meritórne preskúmať. Keďže tak neurobil... došlo k popretiu práva sťažovateľa podľa druhej vety čl. 5 ods. 3 Dohovoru. Rovnako ako nahradenie väzby písomným sľubom obžalovaného neskúmal súd ani alternatívne nahradenie väzby peňažnou zárukou prípadne dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obmedzil sa výlučne na strohé konštatovanie, že vzhľadom na charakter páchanej trestnej činnosti a osobu obžalovaného nie je možné konštatovať celkom zjavnú neprimeranosť väzby a nemožno ju nahradiť alternatívnymi inštitútmi, ktoré však nemá kvalitu meritórneho preskúmania alternatívnych žiadostí sťažovateľa.

Krajský súd v Trnave potom v podstate len zopakoval úvahu Okresného súdu, že vzhľadom na osobu obžalovaného a charakter páchanej trestnej činnosti (zločin) nemožno účel väzby nahradiť alternatívnymi inštitútmi, avšak ani odvolací súd neuvádza žiadne bližšie odôvodnenie. Krajský súd Trnava potom neprípustne a len všeobecne kopíruje absentujúce meritórne preskúmanie nahradenia väzby sťažovateľa sľubom, peňažnou zárukou alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktoré však nemá kvalitu meritórneho preskúmania alternatívnej žiadosti sťažovateľa. ...došlo ním tiež k porušeniu čl. 5 ods. 3 Dohovoru.

Nakoľko čl. 17 ústavy zahrňuje v sebe v podstate všetky práva, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, došlo aj k porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR.“

8. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci vyslovil nález v tomto znení: „... uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 9T/22/2018 zo dňa 20.08.2018 a uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 3Tos/136/2018-293 zo dňa 11.09.2018 boli porušené základné práva a to podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c/, čl. 5 ods. 3 a 4, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, sťažovateľa... a následne zrušil uznesenie Okresného súdu Galanta sp. zn. 9T/22/2018 zo dňa 20.08.2018 a uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 3Tos/136/2018-293 zo dňa 11.09.2018 a prikázal Okresnému súdu Galanta, aby [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne z väzby na slobodu alebo prikázal, aby Okresný súd Galanta vec znovu prejednal a rozhodol.“

9. Napokon sťažovateľ navrhuje, aby „po vyslovení porušenia práv(a) sťažovateľa Ústavný súd SR priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5000 Eur, a to vzhľadom na skutočnosť, že porušovatelia nerešpektovali judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva a vôbec náležite nezdôvodnili, prečo sa s ňou nevysporiadali, ale prihliadajú na tie isté dôvody ako na začiatku trvania už viac ako ročnej väzby u sťažovateľa a nevysporiadali sa ani so zásadnými argumentmi obhajoby a tieto neustále ignorujú a zároveň došlo v konaní k neprimeraným prietahom.“.

II.

10. Okresný súd vo svojom napadnutom uznesení uviedol: „... *nad'alej existujú formálne ako i materiálne dôvody väzby tak ako boli ustálené v doterajších uzneseniach o väzbe obžalovaného, pričom má súd za to, že od ostatného rozhodovania o väzbe (26.6.2018) neprišlo k takej zásadnej zmene dôkaznej situácie, ktorá by odôvodňovala prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu, prípadne nahradenie väzby alternatívnymi inštitútmi.*“

11. Krajský súd vo svojom napadnutom uznesení uviedol: «*Z obsahu spisového materiálu sťažnostný súd zhodne ako súd 1. stupňa zistil:*

- *uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 06.09.2017 sp. zn. 1Tp/47/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 14.09.2017 sp. zn. 6Tpo/75/2017 bol obvinený vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku. Väzba sa u obvineného započítava odo dňa 04.09.2017 o 00:13 hod, kedy došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody a trvá nepretržite doposiaľ, pričom podľa § 80 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku nebola väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka;*

- *uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 08.12.2017 sp. zn. 1Tp/47/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.12.2017 sp. zn. 5Tpo/92/2017 bola žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá a väzba nebola nahradená písomným sľubom obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka ani zložením peňažnej záruky matkou obvineného;*

- *prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta podal dňa 26.02.2018 podľa § 234 odsek 1 Trestného poriadku, pod č. k. 1Pv 494/17/2202 - 39 obžalobu na [REDAKOVANÉ] pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe ako je uvedené v uznesení súdu 1. stupňa;*

- *uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 06.03.2018 sp. zn. 9T/22/2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 20.03.2018 sp. zn. 3Tos/34/2018 bola žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá a väzba nebola*

nahradená písomným sľubom obžalovaného, dohľadom probačného a mediačného úradníka ani zložením peňažnej záruky matkou obžalovaného;

- uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 11.06.2018 sp. zn. 9T/22/2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 26.06.2018 sp. zn. 3Tos/93/2018 bola žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá a väzba nebola nahradená písomným sľubom obžalovaného, dohľadom probačného a mediačného úradníka ani zložením peňažnej záruky matkou obžalovaného.

... Z vyššie uvedeného prehľadu mal sťažnostný súd preukázané, že o väzbe obžalovaného sa koná priebežne v zmysle vyššie citovaného ustanovenia.

... vzhľadom na osobu obžalovaného, ktorý má sklony k páchaniu trestnej činnosti niet pochybností o tom, že u neho je daný dôvod väzby a že v prípade prepustenia z väzby na slobodu bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 71 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku, čo vyplýva najmä z osoby obžalovaného, ktorý má záznam v registri trestov, v súčasnosti mu plynie skúšobná doba podmieneného odsúdenia, doposiaľ bol 3 krát priestupkovo prejednávaný, je dobrovoľne nezamestnaný od roku 2016 (s otvorenou živnosťou), čo vyplynulo z výpovede obžalovaného a nemá žiadny príjem.

Skutočnosť, že otec obžalovaného má živnosť v odbore stavebníctva a chce pracovať so svojim synom, nepreukazuje, že k takejto spolupráci aj príde... rodičia na obžalovaného doposiaľ nemali výchovný vplyv, pretože sa dostal do rozporu so zákonom, za čo bol súdne trestaný a taktiež sa dopúšťal priestupkov, čo svedčí o tom, že nerešpektuje zákon. Uvedené znižuje pravdepodobnosť vyjadrení otca obžalovaného ohľadom ich budúcej „spolupráce“. Navyše je potrebné poznamenať, že ak otec má resp. mal záujem pracovať so synom a zamestnať ho, mohol tak urobiť i pred jeho vzatím do väzby, avšak nikdy k takémuto zamestnaniu ani spolupráci neprišlo. Vyjadrenia otca ohľadom zamestnania syna po jeho prepustení z väzby vyznievajú skôr ako účelové vyjadrenia s cieľom „dostať“ syna z väzby. Taktiež je potrebné poznamenať, že obžalovaný má podľa jeho slov záujem podnikáť v oblasti výživových doplnkov a nie v oblasti stavebníctva.

... Pri rozhodovaní o väzbe súd neskúma a ani sa nezaoberá otázkami hodnotenia viny obžalovaného, jeho obhajoby alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 odsek 12 Trestného poriadku ale skúma predovšetkým to, či sú splnené formálne a materiálne

podmienky rozhodnutia o väzbe (uznesenie Ústavného súdu SR z 10.08.2016 sp. zn. II ÚS 626/2016). Preto námietky obžalovaného týkajúce sa rozporuplností výpovedí svedkov odvolací súd pri rozhodovaní o väzbe nehodnotí a hodnotiť ani nemôže. Nie je úlohou okresného súdu a ani odvolacieho súdu pri rozhodovaní o väzbe hodnotiť jednotlivé dôkazy, či tieto sú dostatočné na preukázanie viny obžalovaného. Takýmto hodnotením dôkazom sa súd zaoberá pri rozhodovaní o vine a treste obžalovaného. Rozhodovanie o väzbe je však iné konanie, kde súdu neprislúcha hodnotiť doposiaľ vykonané dôkazy, či tieto sú postačujúce na preukázanie viny obžalovaného.

... Krajský súd pripomína, že väzbu je potrebné chápať ako zaisťovací inštitút, slúžiaci k tomu, aby sa dosiahol účel trestného konania. Preto je rozhodovanie o väzbe vedené vždy v rovine pravdepodobnosti (a nie istoty) ohľadom následkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obžalovaný vo väzbe, za súčasného zistenia, že doposiaľ získané skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky stíhaného trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že daný trestný čin spáchal práve obžalovaný. V danom prípade všetky formálne ako aj materiálne podmienky väzby sú splnené a naďalej trvajú.

... v danom prípade účel trestného konania nemožno dosiahnuť nijak inak, len ako to vyplýva z napadnutého uznesenia a to vzhľadom na osobu obžalovaného, ktorý bol už trikrát priestupkovo postihnutý, bol jedenkrát súdne trestaný a navyše skutok, pre ktorý je obžalovaný, mal byť spáchaný v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia.

Uvedené skutočnosti potvrdzujú dôvodnú obavu, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu by obžalovaný mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobného charakteru pre aký je v súčasnosti trestne stíhaný. V danej veci existuje dostatok konkrétnych podkladov, na ktorých je v rovine rozumnej (nie absolútnej) istoty založená dôvodnosť väzby obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.

... nie je podstatné, aby obžalovaný bol súdne trestaný pre tú istú trestnú činnosť, ale podstatná je skutočnosť, že obžalovaný už bol v minulosti súdne trestaný a bol mu právoplatne uložený trest a trestného činu kladený mu za vinu sa mal dopustiť práve v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

... Okresný súd sa správne a v súlade s rozhodnutiami Ústavného súdu SR ako aj s poukazom na Dohovore o ochrane ľudských práv a slobôd (článok 5 odsek 3) vo svojom

rozhodnutí zaoberal písomným sľubom obžalovaného a v súlade s vyššie uvedeným rozhodnutím ústavného súdu aj s možnosťou nahradenia účelu väzby obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným a aj s prijatím poskytnutej peňažnej záruky matkou obžalovaného a dospel k správne mu záveru, že účel väzby obžalovaného nie je možné nahradiť písomným sľubom obžalovaného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka ani prijatím peňažnej záruky matkou obžalovaného a to na osobu obžalovaného (v minulosti 1-krát súdne trestaný, 3 priestupky, skutku sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia), ako aj povahu prejednávaného prípadu (zločin) nemožno účel väzby nahradiť alternatívnymi inštitútmi.»

12. V odôvodnení sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2018 sťažovateľ uviedol tie isté argumenty ako v ústavnej sťažnosti. Z toho dôvodu ich ústavný súd osobitne neuvádza.

13. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že sťažovateľ bol 28. novembra 2018 na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 9 T 22/2018 z 28. novembra 2018, ktoré nadobudlo uvedeného dňa aj právoplatnosť, prepustený z väzby na slobodu a stav obmedzenia jeho osobnej slobody už netrvá.

III.

14. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý

ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

18. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

19. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej

spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

21. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

22. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K napadnutému uzneseniu okresného súdu

23. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd totiž pri zakladaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

24. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých základných práv a práv v danom prípade spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda krajského súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

25. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K napadnutému uzneseniu krajského súdu

26. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd uvádza, že s prihliadnutím na svoju judikatúru už opakovane konštatoval (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, II. ÚS 23/05, II. ÚS 65/05, II. ÚS 60/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 397/2010), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

27. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru.

Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna úprava, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07). Ústavný súd v tomto smere rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom, kde dohovor odkazuje primárne na vnútroštátne právne predpisy a upravuje povinnosť dodržiavať ich hmotnoprávne aj procesné právne normy a požaduje, aby zbavenie slobody jednotlivca nebolo arbitrárne (čl. 5 ods. 1 dohovoru), ďalej chráni právo jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), a konečne chráni právo jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [čl. 5 ods. 4 dohovoru (rozsudok ESLP de Wilde at al v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, bod 65, bod 67, body 71 – 77 etc., ako aj novšia judikatúra Khudoyorov v. Rusko, rozsudok ESLP č. 6847/02 z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115)].

28. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, pretože ním označené predmetné články ústavy a dohovoru materiálne nedopadajú na okolnosti jeho väzobného konania.

29. K záveru o nemožnosti aplikácie označeného ustanovenia na danú vec ústavný súd dospel aj pri sťažovateľom označenom čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ktorý sa vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Naproti tomu procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Keďže v danom prípade ústavný súd neskúmal rozhodnutie všeobecných súdov o vzatí do väzby, ale o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa, je vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského táto námietka sťažovateľa neopodstatnená už na prvý pohľad (obdobne napr. rozhodnutia z predbežného prerokovania I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07, I. ÚS 232/2017).

30. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. K namietanému porušeniu základného práva „*na osobnú slobodu, trvania väzby na základe zákonných dôvodov a na čas vzatia do väzby ustanovený zákon*“, ako aj „*v súvislosti s neodôvodnením výrokov o alternatívnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby*“ podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru je potrebné pripomenúť, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov a nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. I. ÚS 13/00, I.ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

32. V prípadoch namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu ústavný súd uvádza, že musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

33. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02).

34. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom. Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru je predmetom súdneho prieskumu „zákonnosť“ pozbavenia osobnej slobody.

35. Z uvedených hľadísk ústavný súd pristúpil k preskúmaniu sťažnosti sťažovateľa a poukazuje na už uvedené vyjadrenia krajského súdu v jeho napadnutom uznesení, a to najmä: „*Pri rozhodovaní o väzbe súd neskúma a ani sa nezaoberá otázkami hodnotenia viny obžalovaného, jeho obhajoby alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 odsek 12 Trestného poriadku ale skúma predovšetkým to, či sú splnené formálne a materiálne podmienky rozhodnutia o väzbe (uznesenie Ústavného súdu SR z 10.08.2016 sp. zn. II ÚS 626/2016). Preto námietky obžalovaného týkajúce sa rozporuplností výpovedí svedkov odvolací súd pri rozhodovaní o väzbe nehodnotí a hodnotiť ani nemôže. Nie je úlohou okresného súdu a ani odvolacieho súdu pri rozhodovaní o väzbe hodnotiť jednotlivé dôkazy, či tieto sú dostatočné na preukázanie viny obžalovaného. Takýmto hodnotením dôkazom sa súd zaoberá pri rozhodovaní o vine a treste obžalovaného. Rozhodovanie o väzbe je však iné konanie, kde súdu neprislúcha hodnotiť doposiaľ vykonané dôkazy, či tieto sú postačujúce na preukázanie viny obžalovaného.*“

36. Ústavný súd uvádza, že krajský súd vo vzťahu k dôvodnosti trvania väzby poukazoval na to, že sťažovateľ bol súdne trestaný, skutku, pre ktorý bol vzatý do väzby, sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, a poukázal aj na to, že sťažovateľ sa v minulosti dopustil niekoľkých priestupkov, z čoho vyvodil, že má tendenciu nerešpektovať zákon.

37. Ústavný súd poukazuje na konštatovanie krajského súdu, že pokiaľ ide o prísľub otca sťažovateľa spolupracovať so sťažovateľom v rámci svojich aktivít v stavebníctve, túto spoluprácu mohol otec sťažovateľa iniciovať už skôr, resp. ak by mal sťažovateľ o prácu skutočne záujem, bol by spolupracoval so svojím otcom, prípadne sa venoval inej pracovnej činnosti už skôr a nejavil o ňu záujem až v čase svojho väzobného obmedzenia osobnej slobody, keď jeho tvrdenia vyznievajú účelovo. Krajský súd sa zaoberal návrhom sťažovateľa na nahradenie väzby alternatívnymi inštitútmi a konštatoval, že účel väzby obžalovaného nie je možné nahradiť písomným sľubom sťažovateľa, dohľadom probačného a mediačného úradníka ani prijatím peňažnej záruky matkou sťažovateľa, a to vzhľadom na už spomínanú tendenciu sťažovateľa nerešpektovať zákon v súbehu so skutočnosťou, že rodičia sťažovateľa na neho dosiaľ nemali výchovný vplyv.

38. Podľa názoru ústavného súdu je napadnuté uznesenie krajského súdu potrebné považovať za rozhodnutie, ktoré ako celok pôsobí presvedčivo a nevyvoláva žiadne pochybnosti o správnosti prijatých záverov a nejaví známky arbitrárnosti. Ústavný súd konštatuje, že dôvodnosť ďalšieho trvania väzby bola u sťažovateľa v čase vydania napadnutého uznesenia krajského súdu daná skutkovými, ako aj právnymi dôvodmi. Krajský súd dostatočne ozrejmil, ktoré okolnosti boli podkladom pre prijatie záveru o nevyhnutnosti zotrvania sťažovateľa vo väzbe. Ústavný súd je presvedčený, že tieto dôvody boli jednoznačné a konkrétne, a nedomnieva sa, že by závery krajského súdu vyznievali v tomto smere abstraktne. Krajský súd skutočnosti svedčiace za sťažovateľovu väzbu dostatočne špecifikoval. Podľa názoru ústavného súdu je odvolanie sa na „konflikty sťažovateľa so zákonom“ v priestupkovej a trestnej rovine, spáchanie skutku, z ktorého je sťažovateľ obžalovaný, v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, ako aj absenciu stáleho príjmu dostatočným dôvodom trvania preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

39. Pokiaľ ide o poukázanie sťažovateľa na to, že väzba v trvaní viac ako jedného roka je dlhodobá, ústavný súd mu dáva za pravdu, no zároveň dodáva, že u sťažovateľa boli okrem skutočností odôvodňujúcich predpoklad, že sa skutku dopustil, už od času vzatia do väzby prítomné aj okolnosti spočívajúce v jeho podmienenom odsúdení a priestupkových deliktoch.

40. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru. Z toho dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv „na osobnú slobodu, trvania väzby na základe zákonných dôvodov a na čas vzatia do väzby ustanovený zákonom“, ako aj „v súvislosti s neodôvodnením výrokov o alternatívnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby“ podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

41. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na „*prejednanie väzobnej veci v primeranej lehote podľa... čl. 5 ods. 3 Dohovoru*“ ústavný súd poukazuje na vyjadrenie krajského súdu v jeho napadnutom uznesení: „*Z vyššie uvedeného prehľadu mal sťažnostný súd preukázané, že o väzbe obžalovaného sa koná priebežne v zmysle vyššie citovaného ustanovenia.*

Krajský súd po splnení prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z vyššie citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku v prvom rade konštatuje, že okresný súd postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, keď po podaní obžaloby určil termín neverejného zasadnutia na ktorom vypočul obžalovaného a posúdil argumenty obhajcu ako aj prokuratúry a dospel k správnym záverom o tom, že dôvody väzby u obžalovaného i v tomto štádiu konania teda po podaní obžaloby podľa § 71 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku naďalej trvajú.“

42. Ústavný súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu, že konanie o väzbe sa nevyznačovalo prietiahmi a konalo sa v ňom urýchlene a koncentrovane zo strany okresného súdu, ako aj krajského súdu.

43. Pokiaľ ide o trestné konanie vo veci samej, vytkol krajský súd okresnému súdu, že „... *odvolací sú považuje za potrebné vytknúť okresnému súdu, že pojednávanie v danej trestnej veci dňa 15.08.2018 bolo odročené za účelom vykonania ďalšieho dokazovania na termín 28.11.2018, takmer o tri mesiace (viac ako 3 mesiace, pozn.), čo je vo väzobných veciach neprípustné.*

V zmysle § 2 ods. 6 veta druhá Trestného poriadku väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene. Na obsah petícií zasahujúcich do plnenia týchto povinností orgány činné v trestnom konaní ani súd neprihliadajú.

Citované zákonné ustanovenie zakotvuje zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí, z ktorých vyplýva povinnosť súdu vo veciach, v ktorých je obžalovaný stíhaný väzobne, konať a rozhodovať prednostne pred vecami, v ktorých sú obžalovaní na slobode.

... odvolací súd uvádza, že vytyčovať termín hlavného pojednávania o takmer tri mesiace (viac ako 3 mesiace – pozn. ústavného súdu) je v rozpore s uvedenou základnou zásadou trestného konania... t. j. so zásadou vybavovať väzobné veci urýchlene a prednostne. Preto okresný súd bude ďalej povinný konať v danej veci prednostne a to vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný sa nachádza vo väzbe...“.

44. Ústavný súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu o pochybení okresného súdu v rámci jeho povinnosti konať v konaní vo veci samej prednostne a urýchlene, no keďže bol okresný súd s touto výčitkou oboznámený a bolo mu krajským súdom uložené konať vo veci samej urýchlene, nepovažuje ústavný súd tento exces za natoľko závažný, aby z neho bolo možné vyvodiť porušenie práva na osobnú slobodu.

45. Z toho dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho práva „na prejednanie väzobnej veci v primeranej lehote“ podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

46. Ústavný súd podotýka, že keďže bol sťažovateľ 28. novembra 2018 prepustený z väzby a stav obmedzenia jeho osobnej slobody netrvá, jeho požiadavka v petite, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu neodkladne ho prepustiť z väzby je bezpredmetná.

47. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti (priznanie primeraného finančného zadost'učinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018